

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre 3 ft.
Negyed évre . . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a laptulaj-
donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvmdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Vármegyei közgyűlés.

Szerdán reggel szokatlan nagy közönség jelenlétében nyitotta meg Sándor Béla főispán ur, mint elnök, az első évnegyedes közgyűlést. Sietett is szívélyesen üdvözölve a jelenlevőket kiemelni, hogy ezen tömeges részvételben örömmel szemléli a közügyek iránt való általános érdeklődésnek újabb bizonyítékát.

Részünkről a közlendők nagy halmaza miatt egyéb reflexzióinkat máskorra tartván fül, most csak azt sietünk megjegyezni, hogy országgyűlési képviselőink jó példájának tulajdonítjuk a vármegyei közgyűléseknek illetlen látogatottságát.

Dr. Vojnics István hódcsági, Poppovits Vazul ó-becsei, Rohonyi Gyula kulpini, Latinovits Ernő rigyicai, Fernbach Antal apatini, Piukovich József kernyajai kerületi képviselők következetesen megmutatják, hogy a szabadelvű pártnak bizalmi férfiai nemcsak a választási hajszák alkalmával érdeklődnek egyes kerületek ügyei iránt, hanem akkor is részt vesznek a bizalmukkal őket megváltó közönség sorsában, midőn semmiféle egyéni érdekük nincsen, tehát midőn tisztán a noblessz oblizs nemes sugalmának hódolnak. A vármegye minden részéből megjelent bizottsági tagok bizonyára szétvisszik a választók közé annak hírért, hogy kik igaz barátai a közügyeknek és kiknek tartozik a nagyközönség önzetlen érdeklődésükért rokonszenvvel és hálával.

A gyűlés lefolyása a következő:

Alispáni jelentés. Jövő számunkban közölni fogjuk. Bellügyminiszteri intézkény melyel ő császári és apostoli királyi felségének Rudolf trónörökös öfensége elhalálása alkalmából a vármegye közönsége és Zenta város képviselőtestülete nevében bemutatott részvéteirátáért legkegyelmesebben köszönetét nyilvánítja. Hódolat-telejes tisztelettel tudomásul vétetik.

Bellügyminiszteri intézkény melyet a királyné öfensége meghagyásából Rudolf trónörökös öfensége elhalálása alkalmából a vármegye közönsége által bemutatott részvéteirátáért legkegyelmesebben köszönetét nyilvánítja. Legmélyebb tisztelettel tudomásul vétetik.

Bellügyminiszteri rendelet a külföldiek nyilvántartására vonatkozólag alkotott vármegyei szabályrendelet néhány szakaszának a tett észrevételekhez képesti átdolgozása iránt. Átdolgozva felterjesztendő.

Bellügyminiszteri intézkények a Zentán felállítottai kért 3-ik gyógyszerár létesítése tárgyában, s az annak folytán megtartott tárgyalás eredménye. Új gyógytárra szükség nincsen.

A földmívelés-, ipar- és kereskedelmi m. kir. miniszteriumnak intézkénye az állategészségügyi törvény végrehajtása körüli egyöntetű eljárás biztosítása iránt. Tudomásul vétetik.

A közmunka- és közlekedésügyi m. kir. miniszteriumnak intézkénye a titeli révdíj-tételek törvényhatóságilag leendő megállapítása iránt. Egy bizottság kiküldeték jelentés tételre.

Schmausz Endre alispán előterjesztése a titeli és zsabylai járásokban létező járulnoki állások megszüntetése s a törvénynek megfelelőleg szolgálói irnoki állások rendszeresítése iránt. A járulnoki állás és cím Tite-ten beszüntetetik és irnoki állás rendszeresítetik.

Főispán ur indítványára Schlagger Gyula főügyész a községeknek a regálé-váltás ügyében való képviseléseire kiküldeték.

Schmausz Endre alispán jelentése Schick Mátvás volt külai főszolgabíró ellen hivatali kötelességének hanyag teljesítése miatt megindított fegyelmi ügynek mikénti véglegességéről. Dorgálásra ítéltetett s ez tudomásul vétetik.

Alispáni előterjesztés a zentai sárgaparti útrész-letnek, a mostan foganatba vett vasúti kisajátításokkal leendő együttes rendezése iránt. Kisajátítás elrendeltetik.

Alispáni előterjesztés az újvidék-palánkai mút kiépítésének biztosítása, egy a munkálatok egy részének elkészítése iránt. Tudomásul vétetik.

Schmausz Endre m. alispán jelentése arról, hogy a Petrovosszelli község képviselőtestületének a vasúti hozzájárulási összeg és egyéb kiadások fedezése tárgyában hozott határozatát a vármegye törvényhatósága nevében jóváhagyta. Az alispán ur eljárása helyesleg tudomásul vétetik. A főszolgabíró utasítatni fog, hogy az összes feltöretlen területeknek legcélszerűbb kiadása iránt haladéktalanul intézkedjék és azon képviselők és elöljárók ellen, akik a község világos kárára a bérbeadási utasítást megszegték, a kellő szigorral járjon el.

Verőcemegye alispánjának átirata a gombos-erdői révnél használatban levő díjtételek megváltoztatása iránt. Bizottság küldeték ki.

Hajdu vármegye átirata, a vármegye dotációjának felemelése tárgyában. Tudomásul vétetik.

Hajdu és Hunyad vármegyék és Arad város közönségeinek a tárgyalás alatt levő véderő törvényjavaslat némely szakaszai ellen intézett átiratai az állandó választmány által a következő javaslattal lettek a közgyűlés elé terjesztve: „A vármegye törvényhatósága bizony a törvényhozás bölcsességében és a kormány hazafiságában, ezen kérdés felett napirendre tér és az átiratokat egyszerűen tudomásul veszi.” Az állandó választmány ezen javaslata a feltűnő nagy számban jelenlevő bizottsági tagok részéről élénk tetszés és helyeslés nyilváníatások közt egyhangulag elfogadtatott.

Megyei főispán ur öméltsóságának átirata, mellyel a folyó évi január hó 30-án tartott számonkérésék alkalmával felvett jegyzőkönyv hiteles másolatát tudomás végett átteszi. Tudomásul vétetik.

Schlagger Gyula m. főügyész jelentése a néhai báró Rudics József hagyatékai ügyben — miután az egyezséget most már a nagym. honvédelmi-, egy a vallás-és közoktatásügyi miniszter is elfogadta — a hagyatékai vagyon értékesítésére rendelt bizottságba egy teljhatalmu megbízott kirendelése iránt. Teljhatalmu megbízottként Schmausz Endre alispán ur küldeték ki.

Rezsny Aurel Zenta város főkapitányává történt kinevezése folytán megüresült egyik szolgabírói állás betöltése. A kandidáló bizottságba beválasztottak: Szalai Károly, Rohonyi Gyula, Fernbach Bálint; kinevezettek: Korbay Károly, Latinovits Pál, Ertl János. Kijelöltetett és megválasztott az egyedüli folyamodó Harlikovits Gyula.

Gajcsinovits István elhalálása következtében megüresült megyei alispánosi állás betöltése. Kijelöltettek: Vuits Péter, Mayer Károly, Gavanszki Miklós, Sztojaev-kovits Novák. Megválasztott Vuits Péter egyhangulag.

Bács-Bodrogh vármegye közigazgatási bizottságának az ügyköréhez utalt közigazgatási ágak 1888. évi második felében állapotról szóló jelentése. Tudomásul vétetik.

Plávna és Sándor községeknek a községi képviselőtestület közgyűlésének száma és idejéről alkotott szabályrendelete. Jóváhagyatik.

Kupuzina községnek a képviselőtestület közgyűlésének tanácskozási ügyrendjéről alkotott szabályrendelete. Jóváhagyatik.

Uj-Palánka, Plávna, O-Verbász és Sándor községeknek a községi kötelekbe való felvétel után szedhető díjakról alkotott szabályrendelete. Jóváhagyatik.

Kolluth, Tittel, Tatabáza, Kunbaja, Csonoplya, Dorozsló, Uj-Verbász, O-Verbász, Keresztur és Mohol községeknek a községi személyzet létszámáról és azok teendőiről alkotott szabályrendelete. Tudomásul vétetik.

Kolluth, Vaskút, Tittel, Tatabáza, Kunbaja, Csonoplya, O-Verbász, Sándor, Uj-Verbász, Dorozsló, Keresztur, Gardinovec, Felső-Kövil, Uj-Soóvé, Kucura, Torzsa, Kupuzina és Felső-Szent-Iván községeknek a községi személyzet fizetéséről és napidíjairól alkotott szabályrendelete. Tudomásul vétetik.

Ó-Szapár község képviselőtestületének a kincstári uradalomtól vásárolt pusztá eladása iránt hozott határozata. Alakíságok be nem tartása miatt új határozat hozandó.

Alispáni előterjesztés a Bács-Bodrogh vármegyei helyi érdekű vasutak részvénytársasága által a megye által megszavazott 250,000 frtos kötelező nyilatkozatnak a pesti első hazai takarékpénztár-egyesületnek történt engedélyezése iránt. Tudomásul vétetik és 25,000 frt október 1-én folyósítatik.

Alispáni előterjesztés Zombor szab. kir. város közönsége által megvenni szándékolt katonai laktanyák átadása iránt. Alispán ur elnöklete alatt Szentő Gyula, Roheim Károly, Hoffmann Frigyes főmérnököt álló bizottság teljhatalommal kiküldeték az alkura.

Ugyanannak előterjesztése a bogojeva-rác-militicsi mút kiépítése iránt. Tudomásul vétetik.

Ugyanannak jelentése, hogy Bácsujfalu község képviselőtestületének 100 hold közlegelőnek feltörese és bérbeadása iránti határozatát a vármegye törvényhatósága nevében jóváhagyta. Jóváhagyatik.

O-Becse község képviselőtestületének határozata, a kövezési munkálatokra a pesti hazai takarékpénztár-egyesületnél felvett kölcsön határidejének 1 évre leendő meghosszabbítása iránt. Jóváhagyatik, tekintettel a község kényserhelyzetére.

A törvényhatósági bizottság által kiküldött számvizsgáló bizottság jelentése a vármegye kezelése és felügyelete alatt álló pénztáraknak 1888-ik évi december hó 17-én történt megvizsgálásáról. Tudomásul vétetik. Teljesen rendben találtattak.

A megyei építkezési alap, megyei laktanya-alap, megyei szeretetházi alap, megyei iparalap, megyei lótenyésztési alap, a megyei tisztikar, segéd-, kezelő- és szolgaszemélyzet nyugdíjalapjának, községjegyzői nyugdíjalap, a megyei tisztí fizetésekből levont állami adók, a bírói foglalat folytán visszatartott tisztí fizetéseknél, az új-verbázi honvédszobor-alap, a megyei tisztviselők, segéd- és kezelőszemélyzet által vett tűzifa, a megyei

közigazgatási letéti alap, a megyei házipénztár, a megyei utépitkezési alap, a megyei betegápolási alap és a megyei székházépítési alap 1888. évi számadásai. Tudomásul vétettek.

Martonos község képviselőtestületének határozata egy 6000 frtig terjedő kölcsönnek megengedése tárgyában. Engedélyeztetik, az árvízvédelmi építkezés azonban nyomban foganatba vevendő.

Hegyes község képviselőtestületének határozata Szabó András és neje Mészáros Ilona hegyesi lakosok egyezségi ajánlatok tárgyában. A főügyésznek vélemény-adás végett kiadatik.

Ó-Kanizsa község képviselőtestületének határozata az ottani adóvégrehajtói fizetés megállapítása és ez ellen Lábdy István adóvégrehajtó felebbezése tárgyában. A jóváhagyott szabályrendelet értelmében 500 frt fizetésnél többet nem igényelhet; előbbi 700 frtos fizetését jogtalanul luzta.

Mélykut község képviselőtestületének határozata az ottani vagyonkezelés és számvitel módját rendező szabályrendelet 5-ik fejezetében foglaltaknak módosítása tárgyában. A föltételeken tett egyházi alap fentartandó tovább, miután a patronatusi kérdés még véglegesen nincs.

Szeghegy község képviselőtestületének határozata egy szivó fecskendőnek beszerzése iránt. Jóváhagyatik.

Gákova község képviselőtestületének határozata az ottani plébánossal kötött párber szerződés iránt. Jóváhagyatik.

Vaskút község képviselőtestületének határozata az ott felmerült árvtári hiány tekintetéből. Huber József községannak az anyagi felelősség felmentése és ez ellen Hastenteufel Mátvás ottani lakos felebbezése tárgyában. Alakíságok hiában feloldatik.

Szeghegy község képviselőtestületének határozata a kulai takarékpénztárnak bukása folytán fedezetlenül maradt 16333 frt 9 krnyi összegnek mikénti beszerzése iránt. Urbéri alából fog fedeztetni.

Rigyica község képviselőtestületének határozata az ottani plébánossal kötött párber szerződése iránt. Jóváhagyatik. 1600 frtban megállapítottak.

Tisza-Földvár község képviselőtestületének határozata az ottani postamesternek nyújtott évi díjazásnak beszüntetése és ez ellen Dörner Katalin postamesternek részéről beadott felebbezés tárgyában. Kiegészítés végett visszaadatik.

Madaras község képviselőtestületének határozata az ottani jegyzői lak kibővítése iránt. Jóváhagyatik.

Keresztur község képviselőtestületének határozata az általa felépíteni kötelezett iskola építési költségeinek mikénti fedezése tárgyában. Jóváhagyatik.

O-Verbász község képviselőtestületének határozata egy új községházának felépítése iránt. Jóváhagyatik.

Felső-Szt.-Iván községének határozata egy tanyai háznak felépítése iránt. Jóváhagyatik.

Rigyica község képviselőtestületének határozata az ottani jegyzői lak újjaépítése iránt. Kiegészítés végett visszaadatik.

Moholy községének kérvénye a közmunkaalapból leendő segélyezése iránt. Az alispánnak kiadatik figyelembe vétel végett.

Kupuzina község képviselőtestületének határozata a kincstártól megvett 288 hold 960 ööl földnek eladása iránt. Jóváhagyatik.

Nyudijkező bizottság határozata dr. Lovászi Márton házközösségi előadónak nyugdíjigényének fentartása iránt. Fentartatik.

Csantavér község képviselőtestületének határozata a II-ik irnoki állás rendszeresítése és ez ellen Szokola Gyula ottani lakos részéről beadott felebbezés tárgyában. A második irnoki állás rendszeresítetik.

Ada község képviselőtestület határozata a csendbiztos állás betöltése és ez ellen Lajko Tamás és társai részéről beadott felebbezés tárgyában. Jóváhagyatik a választás.

Zsablya község képviselőtestület határozata Ilits János és társai részére eladott házhelyek tárgyában. Jóváhagyatik.

Uj-Palánka község képviselőtestületének határozata tulajdonukat képező szőlőnek eladása iránt. Jóváhagyatik.

Kis-Kér és O-Moroviza községeknek az ottani előfogatosokkal kötött szerződéseik. Jóváhagyatnak.

Rigyica, Bajsa, Monostorszegh, Rác-Militics és Apatin községeknek az ottani felelős örökkel kötött szerződéseik. Jóváhagyatnak.

Sinkó Mihály kupuzinai jegyző kérvénye nyugdíjaztatása iránt. 400 frttal nyugdíjaztatik.

Néhai Baruskovits István kiszácsi jegyző özvegyének kérvénye nyugdíjsegélyben való részesítése iránt. 300 frtban megállapítottak.

Néhai Kolényi Gusztáv özvegyének kérvénye nyugdíjsegélyben való részesítése iránt. 200 frtban megállapítottak.

Uj-Palánka községének a községben lakó napszamosoknak községi adóvali megrovatása iránt alkotott szabályrendelete. Jóváhagyatik.

Vujkov Nikola és társainak felebbezése a Nádaj községében 1888. évi július 3-án megejtett bíróválasztás megsemmisítése iránt. Visszaautasítottak a felebbezés. A bíró által esetleg elkövetett visszaélések fegyelmi úton derítendők ki.

Melléklet a „Bácska“ 26-ik számához.

Vadászat. Március hó 24. és 25-én három bácskai előkelő ur, borsódi s katymári Latinovits Géza nagybirtokos, bonyhádi Perczel József es. k. kamarás s örnagy és Vermes Béla, nagy szalonkavadászatot tartottak a Baja város átellenében fekvő dunai szigeteken. E vadászat eredményét tekintetében majdnem páratlan Magyarország, úgy, hogy érdemes a felemlítésre! Ambar a gyönyörű vadászhely, melyet a szigetek nyújtának, szinte nagy befolyással van a huzásra. A három ur 50 hajtóval nagy köröket vett be. Mindegyik napon 4 óra hosszat vadásztak. A két nap alatt lőtt a három ur összesen 80 darab szalonkát. Már erősen huznak; de azért e fényes eredmény minden várakozást felülmut. Különben az is sokat tett, hogy a három ur a legkötőbb vadászok s lövők. E páratlan szép szalonka vadászó helyet sportterületeinknek meleg figyelmébe ajánlhatjuk!

Körözés. Sulyos testi sértés büntetével vádolt Pleszkán Ferenc, 46 éves, róm. kath., nős, napszámos, bács-almási lakos, magas termetű, hoszúkás arcu, barna szemű, fekete szemöldökű és hajú, ép fogu, borotvált arcu, leginkább Tavankuton tartózkodó vádlott köröztetése elrendeltetvén, felhivatnak az összes hazai hatóságok, hogy nevezett vádlottat feltalálás esetén a legközelebbi kir. ügyészséghez kísértetni sziveskedjenek. Szabadkai kir. trvszék.

Halpapríkás. Apatinban e hó 25-én Jellmann József községi jegyző névnappja utáni nyolcadik napon, este 8 órakor, a községi tisztviselők és elöljárók részére, saját lakásán halpapríkást rendezett. Jelen voltak Gillich Péter községi aljegyző, Janesó Lajos és Bácskai Béla segédjegyzők, Kopp Odön községi írnök, Komjáthy Tamás kir. kincstári ispán, dr. Weidmann Vilmos községi orvos, Krieg Károly árvapénztári ellenőr, Krömer Jakab községi bíró, Vass József, Klemm Pál, Klemm József, König Ádám, Hermansdorf Antal, Grün Ádám községi esküdtek; Wiederkehr János és Hesz Mihály pénztárnokok. A társaság a legjobb kedvben távozott el.

Megszökött. Löbl Soma, adai kereskedő, négy gyermek atyja, két hét előtt Adáról megszökött, s mintegy 140.000 frt adósságot hagyott hátra. Sógora, mint nekünk írják, 50%-os egyezséggel kínálta meg a hitelezőket, kik közül nagyobb összegekkel bécsi és budapesti házak vannak érdekelve.

Segély megvonás. A petrovszellői postamester eddig a községtől 500 frt segélyt húzott. Azonban a képviselőt időközben e segélyt megvonandónak találta. A vármegye a postamesternek fogta pártját, ellenben a bel- és közlekedésiügyi miniszterek egyértelműleg a segély megvonása mellett szavaztak. Mert az állam az 500 frtot a posta felállításakor létfeltételül ki nem kötötte s a pályázatot is anélkül írta ki, tehát a postamester nem számíthatott erre, midőn az állásért folyamodott s így ezen kedvezményes szerződés a község részéről egyoldalulag is felbontható, vagyis a segély megvonható. Elvi fontosságú ezen intézkedés már annyiból is, mert a moholyi, földvári stb. postamesterekre is precedens képez.

Burgonya export. Burgonya kivitelünk írja a „Magyar Kereskedők Lapja“ nevezetes szerepet kezd játszani. Franciaországban az idei termés nem sikerült s ennek természetes következménye, hogy a szükséglet fedezésére a nyerstermelést üző országok felé fordult Franciaország figyelmé s így került a sor Magyarországra is, hova már is jelentékeny mennyiségek vásárlása iránt érkeztek kérdésközlések. A kivitel akadályát képezte azonban, hogy az olcsóbb cikk csak kisebb viteldíjat bír el, mindenekelőtt tehát szükséges volt a szállítási díj mérséklése, hogy a kivitel lehetségessé tétessék. Burgonya-termésünk ez idén jó volt s így remélhetőleg sikerülni fog a keresletnek megfelelni. E cikk iránt különben belölden is élénkebb kereslet nyilvánul, miután több szeszgyár, mint ismeretes, működését az új törvény folytán ismét megkezdte. S bár a burgonya a díjszabás olcsó C., áruosztályába van sorozva, ezáltal a szállítás könnyebb eszközöltetésére a díjtételek mégis előzékeny módon mérsékeltek. Így a magy. északkeleti vasut több állomásáról, melyek főképp Szabolcs megyében fekszenek, kedvezményes díjtételek léptek életbe. A burgonya kivitel előmozdítására nyújtott több rendbeli kedvezmények a következők: 1. A Svájca, Francia-, Bajorvagy Délmetországba rendelt burgonyaküldeményekre Budapestről Bécsig 40-5 kr., Szegedről 76-1 kr., H.-M.-Vásárhelyről 84-2 kr., Algyórol 81-0 kr., a magy. kir. államvasutak kelenföld-brueki vonalának állomásairól, mint Budapestről, szintén 40-5 kr., 100 kgrkint mér sékelt szállítási díj engedélyeztetett, mely már a feladás alkalmával igénybe vehető. — A Budapest mögött fekvő állomásoknál a budapest-bécsi 40-5 kros díj számított be, a feladási állomástól a Budapest-Ferencvárosig pedig a magyar államvasutak II. kv. díjszabása. 2. Budapestről Fiuméba transzportálandó burgonya után 22-5 krral mérsékelte a rendes viteldíj, mely ezek szerint Budapest Kelenföldtől Fiuméig 75-7 krra rug métermázsánként. A m. kir. államvasutak központi hálózatának Budapest mögött fekvő állomásaitól Fiuméba szállításra jövő burgonyára szintén jelentékeny kedvezmény adatott, ezen kedvezmény nem alkalmaztatik a bajmok-villányi és dálya-bródi vonal állomásainál.

Irodalom.

Uj könyvek. Dr. Hamvas és dr. Nemess. Az állami italmérés és a regálejog megváltása. Gyakorlati kézikönyv irománypéldákkal, az 1888. évi XXXV. és XXXVI. törvényekkel, valamint a vonatkozó miniszteri utasítások és rendeletekre vonatkozólag. Ára 2 frt 50 kr. — Brathisch, a trónörökös bécsi fiakkerosa. Szenzációs röpirat. Ára 20 kr. — Kapható Schön Adolfnál Zomborban.

Zenemű. Haluska Benedek kedvelt dalai énekhanggal, szerző Konti József. Ára 1 frt 20 kr. Kapható Schön Adolfnál Zomborban.

Hóvirágok. Brankovics György, szépiroi gárdánk nagytehetségű tagja, a következő előfizetési felhívást bocsátá ki: Jól tudom, hogy az anyag korát eljük, a melyben a költészet virágai nem kedveltetnek, de tudom azt is, hogy a nemzeti szellem és a magyar dal ápolása és terjesztése mindenkor, de ma különösen hazafias kötelesség. Lantommal nem ostromoltam meg az eget, költeményeim egy érző szívnek egyszerű szíllőttei, melyeket a honszeretem, a hit, a remény, szeretet nemzett; s hogy dacára ennek mégis a nyilvános-

ság elé merek lépni velök, a fentebb hangsúlyozott kötelességen kívül oka az, hogy meggyőződésem szerint a büszke kaméla mellett, a szerény hóvirágnak is van létjoga s vannak idők, a midőn az ember az utóbbinak jobban örül, mint az előbbinek. Neve nem először jelen meg a nagyközönség előtt. Tizennégy önálló munkám forog közkézen, de azért mégis tisztelettel esedezem barátaim, ismerőseim, az általam szerkesztett lapok előfizetői, olvasói és a nagy közönség kegyes pártfogásáért, esedezem különösen hazafias hölgyeink kegyes támogatásáért. A „Hóvirágok“ kötete 12-15 nyomott íven, elegánsan kiállitva f. é. május hó 1-én fog megjelenni. Előfizetési ára füzve 1 frt, diszkötésben 2 frt. Gyűjtőimnek minden 10 példány után egy tiszteletpéldányt íven, elegánsan kiállitva f. é. május hó 24-ig címre (Budapest V. nagykorona utca 20.) postautalványon küldendők. Tisztelettel: Brankovics György a „Képes Családi Lapok“ szerkesztője s az „Ujpesti Ellenőr“ felelős szerkesztője. Brankovics György névvel gyakran találkozunk egy-egy bangulatjeljes költemény alatt, mely az egyszerűség, az igaz hang bájának varázsával meghatja lelkünket és ott édes visszhangot ébreszt. Nem egest ostromló titán ő, hanem egyszerű érzések melegszerű dalosa és ezért oly költői egyéniség, ki nagyon megérdemli rokonszenvünket. Most lyrájának legszebb virágait egy kötetbe gyűjtve, bocsátja az olvasó közönség elé. A „Hóvirágok“ kötetét melegen ajánljuk a költészet igaz barátai, lapunk olvasó közönségének figyelmébe. (Don Carlos.)

A sz. Gergely lovagrendje.

Köztudomású dolog, hogy ő Szentsége a római pápa méltóságos Sándor Béla Bács-Bodrogh vármegyéek főispánját a szent Gergely lovagrend középkeresztjével ékesíté fel, azon kiváló buzgalmaért, melyet a pápai jubileum méltó megünneplése körül kifejtett. Így tehát nem lesz érdektelen ha ezen pápának rövid életrajzát és ezen lovagrendnek történetét és leírását röviden közölöm.

Szt. Gergely lovagrendjét alapítá a dicső emlékü XVI. Gergely pápa, családi néven Capellári Bertalan Mór, ki 1765. szeptember 18-án az akkori velencei köztársaság Belluno nevű városában született, nem ugyan gazdag, de mégis nemes Capellári családból. Jámbor lelkülete és tudományoszomja a kamalduli szerzet kolostorába vezérlék a 18 éves ifjút és még mint egész fiatal áldozó-pappá lett felszentelve. Legelőször a hit- és a bölcsészettan, később pedig Rómában a jogtan előadásával bizatott meg. Bölcs és éles belátása miatt már XII. Leo és VIII. Pius pápák minden fontosabb ügy elintézésénél igénybe vették tanácsát. VIII. Pius halála után, 50 napig tartó conclave során pápának választatott és XVI. Gergely nevet vette fel. Uralkodása a legizgalmasabb napokra esett. Féketlen szabadosság és absolut államhatalom vívtak egymással élethálharcot, és az egyház elleni örmölteve hangoztatták, hogy a szabadság légköre az egyházat elfojtani, annak gyözelme Isten országát megbuktatni fogja. De e nehéz körülmények közt is fáradhatatlan buzgalma és tevékenysége a legnagyobb pápák sorába emelték őt. Dicsőségteljes uralkodásának egy rövid ideig tartó láz vetett véget 1846. június hó 1-én. Mint uralkodó nem mellőzhető ugyan egészen a külső fényt, de igénytelen ember alig lakhatik egyszerűbben, mint XVI. Gergely pápa, ki folyton szem előtt tartá a kamalduli szigorú életmódot. Külsőjére nézve zömök, közép termetű s utolsó éveiben alig 60 évet mutató aggastyán vala. Különös előszeretettel viseltetett az olasz nyelv iránt, miért is nem egy könnyen szóló más nyelven, mint olaszul. A tudományok és művészetek előmozdítására, a régiségek felkutatására sokat tett; főelve közé tartozott, hogy a világi személyekben is az egyházi érzületet felkeltse és ápolja; ezért alapította a „Szt. Gergely lovagrendjét“ is. Valamennyi egyházi lovagrendek közül a legrégebbi a „Szt. György vagy Constantín“-féle rend, melyet állítólag N. Constantin alapított volna Maxentius elleni győzelmeinek emlékére. Kétségbe vonják ugyan ezt a történetirők, de a Komnenek sok ideig viselték e rend nagymesteri méltóságát, mely utóbb a Parma hercegségre tért át. — II. Pius a *Bethlehemi Madonna és Jézus rendét* alapítá, mindkettő rövid ideig állott fenn, a *Pápai sarkantus rendet* alapítá 1560-ban IV. Pius és XVI. Gergely 1834-ben ujra szabályozta azt.

XVI. Gergely első vagy N. sz. Gergely tiszteletére alapítá a sz. Gergely rendet 1831. szeptember 1-én azok kitüntetésére és megjutalmazására, kik a kath. vallás terjesztésében kiváló érdemeket szereztek. 1834-ig csakis az ezen téréren szerzett érdemek elismerésül adatott; azonban a mondott évben (1834.) meg lett változtatva akként, hogy ezen rendjel azoknak is adható, kik bárminemű szolgálatot tesznek az egyháznak. Ezen lovagrend kezdetben négy, most három osztállyal bír, és pedig: az első osztályban van 30, kik *nagykereszteseknek* hivatnak, ezen rendjelet kapta évek előtt Gróf Csáky vallás- és közoktatási miniszter ur. Sz. Gergely lovagrendjének

nagykeresztjét főnemeseik és született grófok kapják. A második osztályba tartoznak a középkeresztesek, kik Commendatoroknak is nevezetnek, ezen rendjelet kapta ő méltósága a Főispán ur; ezen osztályban 70 rendjel van. Az utolsó, vagyis a harmadik osztályba tartoznak az ugynevezett *lovagok*, kik 100-an vannak.

Maga a rendjel a következőképp néz ki: egy nyolcágú vörös zománcozott arany kereszt nyolc golyócskával; egyik oldalán ezen felirattal „St. Gregorius Magnus“ (Nagy sz. Gergely), a másik oldalom „Pro Deo et principe“ (Istenért és királyért) ezen aláírással „Gregorius XVI. P. M. Anno I.“ (XVI. Gergely római pápaságának első évében.) Ezen kereszt a világiaknál egy olajágon függ, a katonáknál pedig valamely hadi jelvényen. A nagykeresztesek (első osztály) ezen keresztet hordják egy tenyérnyi széles szalagon, mely a vállról jobbra és balra a mellen keresztül lóg s a bal kar alatt van összekötve. A szalag azon részén, mely a mell közepére esik, ezüst csillag ragyog, melyre a kereszt van illesztve. — A középkeresztesek ezen csillagot két ujnyi széles nyakszalagon hordják. A szalag vörös, sárga széllel. A lovagok ezen rendjelt a gomblyukban hordják.

Az okmány, melyet ő Szentsége f. hó 8-án írt alá és mely őméltóságát a jelvény használatával felruházta, f. hó 22-én érkezett meg; szövege régi latin nyelvezzettel bír és egy félív papír nagyságú pergamenra van írva és három ujnyi szélességű szalag alakra van összehajtvá, a következő tartalommal:

Leo XIII.

Dilecte fili Salutem, et Apostolicam benedictionem, Singularis tua erga Nos, et hanc Petri cathedram observantia, et fides christianaeque laudes, quibus mores nobilitantur tui, persuadent nobis, ut tibi deferamus honoris titulum, qui et tuorum meritorum praemium, et propensae in te voluntatis Nostrae sit testimonium. Quare a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo vel quavis de causa latis, si quas forte incurreris, huius tantum rei gratia absolventes et absolutum fore censentes, Auctoritate Nostra, hisque litteris, te Equitem Commendatorem Ordinis S. Gregorii Magni classis civilis facimus, constituimus, renunciamus, teque in lectissimum huius modi Equitum coetum adsciscimus. Propterea tibi dilecte fili, concedimus, ut propriam Equitum huius ordinis et gradus vestem induere ac proprium item insigne majoris nempe moduli

Crucem auream octangulam, rubra superficie imaginem S. Gregorii Magni in medio referentem, quae taenia serica rubri coloris, ad utramque oram flava, collo circum ducta dependeat, gestare libere, liciteque possis et valeas. Nequod vero discrimen tam in veste, quam in cruce gestandis contingat, appositum Schema ad te perferri iussimus.

Datum Romae apud S. Petrum sub annulo Piscatoris de VIII. Martii MDCCCLXXXIX. Pontificatus nostri anno XII.

Pro Domino cardinali Ledochowski
Josephus Archiepiscopus Selemiensis
Substy.

Külsőjére pedig ez van írva: Dilecto filio comiti Adalberto Sándor. Vagy magyarul:

XIII. Leo pápa.

Kedves Fiunk! Üdvöt és Apostoli áldást! Irántunk és sz. Péternek e széke iránti kiváló figyelem, hited és keresztényi erényeid, melyekkel a Te erkölceid díszeskednek, arra indítanak bennünket, hogy Neked kitüntető címet adományozunk, mely jutalma legyen mind a Te érdemeidnek, mind bizonyítéka Irántad való szives hajlandóságunknak. Ezért is bárminemű kiközösítéstől, tilalomtól, s más, bármily módon vagy bármily okból hozott egyházi feddéstől, itélettől és büntetéstől, ha talán valamelyik alá esnél, épp ez okból feloldva és a jövőben is feloldottnak itélve, Méltóságunknál fogva és ezen okirat alapján Téged Nagy sz. Gergely lovagrendje polgári osztályu Commendatorává (vitéz lovagjává) avatunk, felültünk, kijelentünk és Téged ezen lovagok legválogatottabb gyülekezetébe kebelezünk. Ezért is megengedjük neked kedves Fiunk, hogy e lovagi rend és fokozatnak saját ruháját felölthesd, ugy-szintén saját jelvényét t. i. nagyobb alakú nyolcszögletű s a vörös alapon a közepén Nagy sz. Gergely képét ábrázoló keresztjét, még pedig olyképen, hogy a vörös és mindkét szélén sárga selyemszalagon a nyakról függve lógjon le, szabadon és jogosan hordhasd. Hogy pedig sem a ruha, sem pedig a kereszt hordásában semminemű akadályod ne lehessen, az ide mellékelt engedélyt neked megküldöttük. Kelt Rómában sz. Péter székénél, a halászygyűri pescétje alatt. Martius 8. 1889. évben Pápaságunk 12. évében. Ledochowski bibornok helyett József Selemiai érsek.

Kivülről: „Sándor Béla főispán kedves fiunknak.“

58 krt, vagyis összes jövedelmeinek 36.79%-át, tehát több, mint egy harmad részét költi.

Az itt példakép felsorolt városok közterhei szintén nem csekély mérvben fedeztetnek pótdadó által, így Kecskemét 10%, Nagyvárad 42%, Szeged 50%, Temesvár 30%, Szabadka 18%, és Székesfehérvár 48% pótdadót szednek minden adóforint után, azonfelül, hogy fogyasztási adópótlék Szegeden 94,413 frt, Temesvárott 24,500 frt, iskolai 5% és ipariskolai 2% pótdadóból pedig Nagyváradon külön is 27,570 frt irányoztatik elő.

Zomborban 1886-ban a városi pótdadó 22%, 1887-ben 32%, 1888-ban 41% és 1889-ben 47%-ra, vagyis négy év alatt 25%-al emelkedett, és 1890-ben, a mennyiben egyrészt az italmérési-jog megváltása folytán beálló jövedelemcsökkenés, másrészt a laktanyaépítés bevezetése, a középkereskedelmi iskola továbbfejlesztése folytán gyarapodó kiadások az évi mérleget még jobban rontani fogják, alig van kilátás, hogy ezen közteher apadni, sőt felő, hogy az növekedni fog.

A fent elősorolt egyetlen példával is már eléggé igazoltuk azt, hogy a közművelődési téren aránylag mily nagy százaléknyi kiadást teljesít a város közönsége. De ha végig nézünk költség-előirányzatunk többi rovatain, látni fogjuk, miszerint ugy a kórház- és szegényügy, színház, rendőri kiadások, sétányok és faiskolák, utcakövezések, világítás stb. évenként oly progressiv irányt mutatnak, mely míg egyrészt ugyan városunk haladni kívánó tendenciájának legszebb bizonyítéka, másrészt azonban a közterheknek viselését a leg-súlyosabbá teszik.

Ha pedig figyelembe vesszük városunk lakosságának helyzetét, két feltűnő körülménnyel kell okvetlenül számolnunk, az egyik az, hogy a lakosság majdnem $\frac{1}{3}$ -ad része, mintegy 8000 lélek, nem a város belterületén, hanem a várostól néhol mértföldnyire is fekvő tanyákon lakik. A lakosság ezen része kivétel nélkül a földbirtokos osztályhoz tartozik, a városba rendszerint csak istentisztelet és hetivásár alkalmával jön be. — A városi adófőkönyvek tanúsága szerint ugyanis:

a Felső-városban a városban	527,	a külterken	329,
„ Bánátban „ „	587, „ „	397,	
„ Szelencsében „ „	795, „ „	289,	
„ Cserevénkában „ „	670, „ „	514	

adóköteles fél, a belvárost is hozzászámítva tehát a város belterületén összesen 2948, a külterken pedig 1526 adóköteles fél lakik.

Jóllehet távol áll tőlünk azon álláspontra helyezkedni, hogy ezen külterki lakosságnak a közterhekhez való hozzájárulása nem épp oly kötelességszerű, mint a városban lakók-é, még sem zárkozhatunk el azon önként felmerülő aggály elől, hogy ezen külterki lakosság, mely a fent elősorolt, a haladás jellegével bíró többkiadások gyümölcsét csak igen kis mérvben élvezzi, épp oly arányban járul a közterhek emelkedése folytán beálló nagyobb pótdadó által azok fedezéséhez, mint azok, kik a városban bennlakván, ezen kiadásokat önmagukra nézve is a leggyümölcsözőbbeknek tekinthetik.

Azon állami adóösszeg, mely után a pótdadó Zomborban kivettetik, átlag 180,000 frtra rúg. Ezen összegnek 62%-a, azaz 115,000 frt földadó, következésképp a közterheknek 62%-át a földbirtokos viseli. Nem mondjuk, hogy földbirtokos, mert akkor még azon szintén tetemes összeget is hozzá kellene számolnunk, mely kereseti adó címén szintén a földbirtokos osztályt terheli és mely ezen százalékot tetemesen emelné. Nem akarunk e helyütt elméleti dolgokkal hosszabban foglalkozni, annyi azonban kétségtelen, hogy a legkevésbé mozgékony, legkevésbé fokozható jövedelemmel minden adótárgy közül a földbirtokos bír. Míg az adó alá vont egyéb jövedelem a közteher növekedését részben adóáthárítás, részben más módon paralizálhatja, addig a földbirtokos az adóteher emelkedését egész nagyságában egyedül érzi. Terményének árát a jelen gazdasági viszonyok közt nem helyi, hanem országos, mondhatjuk európai viszonyok szabályozzák és földbirtokosaink a kereskedelmi forgalom által szabályozott, nem pedig az általuk szabott árakat igényelhetik. Az is kétségtelen, hogy ezen évtized második felében a gabonaárak rohamosan süllyedtek, elannyira, hogy mintegy 25–30% százalékkal alantabb állanak mint az évtized első felében. És ha ezen áresökkenést kapcsolatba hozzuk a növekedő közterhekkal, akkor lehetetlen helyesnek találni egy oly községi adórendszert, mely a fokozódó községi terheket egyedül az egyenes adókra kivetendő adópótlék által kívánna fedezni.

Egy másik, szintén köztudomású és éppen Zombor városnak kivételes helyzetéből folyó körülmény pedig éppen a közteherviselés elvéből kifolyólag méltányossá teszik az indirekt adók behozatalát.

A város intelligenciája legnagyobbbrészt tisztviselőkből áll. Az 1889-re érvényes képviselőválasztói névjegyzék tanúsága szerint csak azon köz-tisztviselők, kiknek javadalmazása 500 frtnál

többre rúg, 266 személyt tesznek. Ezek 70%-át családosnak, és egy családot csak 3 taggal számítva, 638 lélekszámra rúg a lakosság azon része, mely jóllehet mindazon intézményeket, melyek a közterhek ily fokozásához járultak, első sorban veszi igénybe, azok költségeinek viseléséhez mivel sem járul. Hogy ezen helyzet némiképp módosuljon a nélkül, hogy a különben csekély javadalmazású tisztviselők ez irányban valamely nagyobb terhet legyenek kénytelenek viselni, a legcélszerűbbnek tartjuk az oly községi adórendszert, mely nem egyedül a hozadékot, hanem a fogyasztást, nemcsak az alapot, hanem az eredményt is adóztatás alá vonja. Ezek figyelembe vétele mellett azon kérdés taglalásába kell becsatlakoznunk, hogy az indirekt megadóztatás mely nemét használják fel a községi háztartásban.

Minden közteher elviselhetősége annak — hogy úgy mondjuk — megszokottságával arányban áll. Midőn a legigazságosabb, a legméltányosabb, de eddig ismeretlen, és így szokatlan községi adót hozzuk be, az adózó közönség, mely annak kezelését, az a körüli eljárást nem ismeri, az új tehernek első alkalommal érezhető anyagi hatása mellett érezni fogja annak legcsekélyebb kezelési nehézségét is. Bármily tökéletes legyen az annak hasznosítása iránt alkotott szabályzat, a végrehajtó közegek csak úgy lesznek avatatlank, mint avatatlan lesz a nagy közönség. Midőn tehát új közterhet akarunk behozni, nem utolsó helyett fog elfoglalni azon körülmény megvitatása, vajjon annak behozatala, annak végrehajtása mennyiben fog a közönség gyakorlati érzékének megfelelni.

A többi városok indirekt adóztatási viszonyait figyelembe véve, kétségtelenül válik az, hogy helyi viszonyainkra való tekintettel oly új községi szolgáltatást, mely behozatala által nagyobb mérvű biztos jövedelemforrást biztosítana a város közönségének, a nélkül, hogy ez által egyesekre aránytalan teher ne háruljon, ez idő szerint benem hozhatunk. Meg kell elégednünk ennek folytán azzal, hogy azon már meglévő állapot, mely az adószolgáltatás tekintetében városunkban fennáll, célszerűbben aknáztuk ki. Az állami fogyasztási adó kezelése a közönség előtt eléggé ismeretes, köztudomású dolog, hogy épp tavaly tetemesen emeltett, a nélkül, hogy a közönségre a fent elősorolt hatásokat nagyobb mérvben gyakorolta volna. Igen valószínűnek vehető tehát, hogy az esetre, ha kisebb mérvű pótdadó szabhatnánk ki reá, ez a közönségre szintén nem járna oly teherrel, mint egy teljesen új adó behozatala. Mindezek figyelembe vételével javasoljuk, miszerint a fogyasztási adópótlék 1890. évi január hó 1-től kezdve az 1886. XXII. t. e. 132. §-a alapján behozassék.

Nem jöhet figyelembe itt azon aggály, hogy a fogyasztási adópótlék behozatala esetleg a kincstár jövedelmét apasztaná, a mennyiben ugyanis a fogyasztási adó emelése a fogyasztást csökkenti fogna. A fogyasztási adót Zombor sz. kir. város területén ugyanis maga a város közönsége bérli határozott évi bérért, minden kevesebb bevétel tehát egyedül a bérő, nem pedig a bérbeadó terhére és kárára esik. Másrészt pedig tagadhatlan, hogy az egyenes adók adópótlékának emelése kétségtelenül nemcsak a jövedelmet, hanem magát az állagot is fogna érni, és rövid idő múlva maga az adótárgy vesztvén értékéből, annak jövedelme és ebből kifolyólag adója is csökkenni fogna.

Hátra volna még, hogy számszerűleg igazoljuk azt, hogy a fogyasztási adópótlék behozatala mily anyagi eredményt biztosítana.

Temesvárott a bor után 16.75%, a hús után 25% fogyasztási adópótlék szedetik. Ezen kulcsot azonban, figyelemmel azon körülményre, hogy a bor, az új italmérési adó folytán különben is nagyobb megadóztatást fog elviselni, a hús pedig inkább életszükségleti, mint élvezeti cikk, tulmásgasnak tartjuk, és javasoljuk, hogy a bor és a hús után 15% fogyasztási adópótlék szedessék. Minthogy pedig a sör után a városi italmérési díj 1889. december 31-ig 4 frtot, ezen időpont után azonban az állami adó csak 2 frtot tesz ki, tehát ezen fogyasztási cikk tetemes adóleszállításban részesülne, a sörfogyasztási adó után 25% adópótlék szedését javasoljuk.

Számszerűleg véve a dolgot, az 1889-ik évi fogyasztási adóbelet tesz 71.206 frtot. Ebből esik a borra 42,000 frt, azaz 15% adópótlék kitesz 6300 frtot. A húsrá esik 11,500 frt. 15% adópótlék tehát 1725 frt. A sörre esik 7827 frt, 25% adópótlék tehát 1956 frt 75 kr., összesen tehát 9981 frt 75 kr., kerek számban tehát 10,000 frtra rúgna azon összeg, mely ez esetben a közjövödelmeket emelné. megjegyezvén e helyütt, hogy a bérleti összegeket ezen alapon vettük figyelembe a számításnál, mert évek óta tapasztaljuk, hogy a tényleges eredmény ezen összegeknek átlag megfelel.

Midőn még hozzátesszük azt, hogy a fogyasztási adópótlék behozatala, illetve annak szedése semmiféle új költséggel vagy személyszaporítással

nem volna összekötte, azt hisszük, kimerítettük azon okokat, melyek bennünket ezen javaslat meg-tételére indítottak. A községi háztartás rendezése, a kiadások szaporodása új, lehetőleg kis megterhelést okozó jövedelemforrásokat is igényel. E városi tanács, mely felelősségének tudatában a haladástól, a modern közigazgatás követelményeitől el nem zárkozhatik, épp oly kevésbé vonhatja ki magát azon kötelesség alól, hogy oly új jövedelmi forrásokra hívja fel a város közönségének figyelmét, melyek az öntudatos haladásnak új tápot, a város lakosságával szemben fellálló kötelességünk teljesítésére fokozottabb módot nyujtsanak.

16. Kiküldött bizottság jelentése az adóügy végleges rendezése tárgyában. A bizottság két 540 frttal fizetett segédadótiszttel, a pénzügyi bizottság hármával, az állandó választmány pedig 660 frttal díjazva egy adótisztet ajánl. Ehhez képest egy adótisztii állás 1890. évtől rendszeresítettik.

17. Polgármesteri előterjesztés a folyó év május 1-éig bérbeadott városi bolthelyiségek további bérbeadása iránt. A bérlet további egy évre megnyújtatik.

18. Polgármesteri előterjesztés a városi pénzkezelés és számvitel iránt fenálló szabályzat némely szakaszainak pótszabályzat alakjában leendő kiegészítése iránt. A pótlás elfogadtatik.

19. A régi vágóhid és 1 hold 1026 \square öl szomszédos területnek eladása kérdésében hozandó határozat. A 8 nap múlva tartandó rendkívüli közgyűlés fog, tekintet nélkül a számra, dönteni. Sokan sajnálnak és rossznak, ha a város ezen szép telket, melyre még közügyben égető szüksége lehet, könnyelműen elvesztegetné, holott bérért is jól kiadhatja.

20. Közigazgatási bizottság bejelentése az ülésekről igazolatlanul elmaradt tagok iránt. Tudomásul vétetik.

21. Színügyi bizottság jelentése a központi színész egyesület által Bács-Bodrogh vármegyében tervezett színikerület tárgyában. Tudomásul vétetik azzal, hogy a város csak októbertől márciusig terjedő évadra fogadhat pártolólag színészeket.

22. Kiküldött bizottság jelentése a városi földeknek talajjavítása és rendszeres művelési csoportokba leendő beosztása iránt. A jobb földek 4-ik, a gyengébbek 3-ik évenként ugarnak hagyandók; a szeb temető mögötti terület pedig a tehéntartók kedvéért egyelőre legegőnek hagyatik.

23. A Papházi-féle leánykiházasítási alapítvány üztündijainak pályázati eredménye. A javaslatba hozottaknak 42 frtjával kiadatik.

24. A városi földek bérbeadása iránt megtartott árverések eredménye. 35 frt 44 kr átlagáron jóváhagyatik.

25. Polgármesteri előterjesztés a rendkívüli adóügyi munkák költségeinek a folyó év II. negyedére leendő engedélyezése iránt. 500 frt engedélyeztetik.

26. A zombori ipar és kereskedelmi bank kérvénye az általa ujonnan épített emeletes házhoz a szabályozási vonalon belől átengedett terjedék megváltási díjának leszállítása iránt. Méltányosságból 338 frtra leszállítatik.

27. Ulrich Vince és Puskás Mátyás vágóhidéjéti vállalkozók kérvénye óvadékuk felének kiutalványozása iránt. Kiutalványozatik.

28. Dr. Danninger Ádám gyakorló orvos oklevelének meghirdetése, és 29. Bier szül. Laub Margit szállászó oklevelének meghirdetése. Meghirdetettek.

30. Dr. Vadas Kálmán tisztii főorvos kérvénye hat heti szabadságidő engedélyezése iránt. Megadatik.

Ahol a közvagyon Csáky szalmája.

Petrovosszéli község elüljárósága és képviselote valóságos tanulmány tárgya előttem; mert töltök ugyan nem, de rajtuk sokat lehet tanulni. Emult volt már e b. lapokban, mit miveltek legutóbb azon, ismételt sürgetéssel kikért engedély dacára, hogy még feltöretlen járásukat a vasut fölvetéi terhe fedezésére kiadják bérbe.

Az embernek arcába szökik a vér, ha látja, hogy milyen szemérmetlenül lehet a közvagyont pocskolni anélkül, hogy valaki már egyszer móresre tanítaná ezeket az impertinens, féktelen elemeket.

Hiszzen a községi törvény 86. és 87. §-a szerint az elüljáróság és képviselote felelős minden kárért, melyet szabályszerű jogorvoslattal elhárítani a községről nem lehetett.

Már pedig most olyan határozatot hoztak az önző képviselők. Mert hiszen a 12-ik órában, március közepén, kapták meg saját sürgetésükre az engedélyt, hogy a még feltöretlen járásföldek tavasi termés alá kiadandók.

Ök azonban nem adták ki, hanem azt mondták, hogy „most már csak maradjon a járás legelőnek, mert a felszántás esetére nem lévén elkészülve, nem tudnának hova lenni a jószággal.”

Ebben a néhány szóban annyi a paraszt furfang, hogy érdemes jobban bele nézni.

Hiszzen a járás felszántását ök maguk még 1888. aug 30-án 134. sz. a. 28 szóval öt ellen, tehát majdnem egyhangulag elhatározták; tehát vagy hazudnak, vagy butáknak tetetik magukat, mikor azt mondják, hogy „erre nem voltak elkészülve.”

Páratlan még az erőszak krónikájában is az a gazdálkodás címén üzött garázdálkodás, amely ezen jobb sorsra érdemes községben vezetö kar hiányában grasszál. Tessék csak e három mozzanatot mérlegelni! A község elhatározza, hogy földjeit idegenek kizárásával adja ki. Ime az önzés, a verseny elnyomása.

A község tavai a legelődjat így állapította meg: egy nagy jószág évi legelődjia egy frt, kiesie ötven krajeár, malacé semmi. Ime az egyesek potyalesése a köző kárára.

Most meg önmaguk jobb tudomása ellenére megállapítják, hogy a járást nem adják ki, hanem meghagyják legelőnek. Ime a tökfajúság netovábbja!

Hát nem szisztematikus rablógazdaság ez, az autonómia köpenye alatt?

Persze könnyű pár garasért a közterületen sovány marhákat felhizlaltani, mások ökreit jó sápert a sajátjaként ott legeltetni; a fenálló közterheket pedig örökké odább halasztani.

Innen onnan négy éve már, midőn a kir. kuria

